

Právní analýza nového seznamu výzkumných organizací

V polovině roku 2017 Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy zpřístupnilo nový seznam výzkumných organizací s cílem zavést v rámci státní správy v České republice centrální posuzovací místo splnění jejich definičních znaků, aniž by tak musel činit každý jednotlivý poskytovatel zvlášť. Důsledkem tohoto kroku je nahrazení stávajícího obdobného seznamu vedeného Radou pro výzkum, vývoj a inovace, který v podstatě nemá oproti novému seznamu žádnou právní relevanci. Splnění definičních znaků je jednou z podmínek pro případné financování mimo režim veřejné podpory, a proto je existence do určité míry právně závazného seznamu klíčová, a to i přes to, že výše uvedené orgány to tak nemusí vnímat. Tento přístup potom vyvolává otázku ohledně budoucnosti seznamu, což navíc podtrhuje i fakt, že současné legislativní zakotvení trpí podstatnými vadami. Nicméně seznam nyní funguje a k datu 14. 12. 2017 je na něm zapsáno už přes 112 subjektů a poskytovatelé jej mohou využívat při posuzování povahy financovaného subjektu. Cílem tohoto článku je blíže seznámit potenciální žadatele o zápis s jeho právní podstatou a analyzovat jeho smysl především v kontextu poskytování podpory včetně problémů, které se k němu váží.

Klíčová slova: výzkumná organizace, veřejná podpora, seznam výzkumných organizací, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Martin Kobert

Technologické centrum AV ČR
Praha, CZ

Recenzovaná přehledová stat

Obdrženo redakcí: 8. 11. 2017

Přijato k publikování: 18. 12. 2017

Legal analysis of the new register of research organizations

In the middle of 2017 the Ministry of Education, Youth and Sports published a new register of research organizations as part of an ongoing effort to establish, within the framework of the Czech Republic state administration, a central body responsible for assessing the defining attributes of research organizations, thereby removing the need for each grantor to conduct such assessment individually. The consequence of this measure is to effectively replace the existing register maintained by the Research, Development and Innovation Council, which essentially has no legal relevance compared to this new register. Successful completion of the assessment is a requirement for research organizations to obtain funding not considered to be state aid therefore the existence of a legally binding register is crucial even though the above mentioned authorities do not perceive it this way. This approach questions the future of the register itself underscored by the fact that it has been marred by legislative errors. However, the register now works and more than 112 entities (updated to 14th of December 2017) are registered and available for grantors to use to assess beneficiaries. The aim of this article is presentation with its legal substance and analysis of its meaning for potential registrants, especially in the context of providing grants, including the relevant issues.

Keywords: research organization; state aid; register of research organizations; Ministry of Education, Youth and Sports

Martin Kobert

Technology Centre CAS
Prague, CZ

Peer-reviewed synoptic paper

Received: 8. 11. 2017

Accepted for publication: 18. 12. 2017

Dnem 1. července 2017 nabyla účinnosti druhá část novely zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)¹, (dále jen „zákon“), týkající se nového seznamu výzkumných organizací, za jehož vedení odpovídá Ministerstvo školství,

mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“). Cílem tohoto článku je blíže seznámit potencionální žadatele s právní podstatou seznamu, stejně jako důkladnější analýza jeho významu, a to včetně problémů, které se k němu váží. Článek pak může být využit dotčenými subjekty především v kontextu poskytování podpory.

První část novely neboli zákona č. 194/2016 Sb.² nabyla účinnosti již 2. července 2016 a od roku 2009, kdy došlo k zásadním změnám zákona, se jedná o první výraznější zásah do této normy, což lze považovat za určitý úspěch všech odborníků, kteří po tuto dobu o změnu zákona usilovali. Na jednu stranu nebyly vyřešeny všechny problémy z něj vyplývající, neboť Sekce místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace při Úřadu vlády České republiky pracovala na zcela novém zákoně o výzkumu a vývoji, nicméně jeho návrh skončil v meziresortním připomínkovém řízení a do říjnových voleb 2017 se pouze stihly připomínky vypořádat, aniž legislativní proces jakkoliv pokračoval dále. Samotná novela byla tedy chápána jako určité provizorium před zcela novou normou. Na druhou stranu novela např. zajistila sladění společné terminologie s evropskou legislativou pomocí odkazů, zrušila problematické ustanovení § 11 ohledně smlouvy o využití výsledků, zavedla povinnost poskytovatelům, aby si maximum informací o příjemcích zjistili z veřejných rejstříků, anebo určila den, kdy končí veřejná soutěž, jelikož tento časový moment byl do této doby nejasný.

I přes všechny přijaté kompromisy není pochyb o tom, že zavedení seznamu výzkumných organizací je nejvýraznější změnou, kterou se podařilo v rámci novely prosadit, o čemž svědčí i odložení účinnosti bodů 61 a 62 jejího článku 1 o rok oproti zbytku, aby ministerstvo mohlo svou novou agendu řádně zavést.

Dříve než bude rozebrán samotný seznam z právního i věcného hlediska, je zapotřebí si nejprve připomenout definici výzkumné organizace představovanou jejími třemi definičními znaky, a to včetně důrazu na odlišení od problematiky financování hospodářských či nehmotných aktivit. Význam seznamu bude totiž mimo jiné demonstrován právě na onom rozlišení, načež bude jasnější, jaké povinnosti mají nadále jednotliví poskytovatelé a co naopak za ně centrálně řeší seznam z hlediska posuzování povahy uchazečů o podporu a z hlediska přítomnosti veřejné podpory.³ Seznam má však i další doprovodné funkce podstatné z pohledu efektivity fungování státní správy.

V současnosti má Česká republika již dlouhodobě zaveden jiný seznam vedený Radou pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „RVVI“),⁴ který je na první pohled podobný, ale při bližším porovnání se ukáže, že ne vždy je tomu tak, přičemž zásadní rozdíly se projevují v právní závaznosti obou seznamů a možnostech dotčených subjektů je využívat.

Jedním z významných rozdílů mezi seznamy je neexistence legislativní úpravy seznamu RVVI. Nový seznam je však upraven jak na zákonné úrovni, tak prováděcím právním předpisem. Z toho důvodu bude dalším tématem článku rozbor a případný komentář dotčených ustanovení zákona i příslušného nařízení vlády. S rozбором však bude spjata i určitá kritika legislativně-technického provedení vedoucího k některým možným problémům včetně existenčních otázek týkajících se seznamu. Tyto nedostatky lze podle autora článku částečně zhojit výkladovými dokumenty ministerstva, které již nyní využívá na svých stránkách, avšak byt je web týkající se seznamu přehledný a uživatelsky příjemný, z hlediska zásad správního práva je příliš stručný.

Z provedení rozboru vyplývá, že přes některé problémy, byť významné, je zavedení seznamu vedeného ministerstvem pro českou vědeckou komunitu spíše přínosem a poskytovatelé by se k němu měli takto stavět, v zadávacích dokumentacích jej zmiňovat a vůbec z něj při své činnosti čerpat. Z toho důvodu článek alespoň v závěru naznačí poskytovatelům, jak by k seznamu měli přistupovat.

1. Definice výzkumné organizace

Autor tohoto článku se v jednom z předchozích vydání časopisu Ergo [1] podrobně věnoval změnám definice výzkumné organizace v příslušných evropských předpisech týkajících se veřejné podpory, které se udály v polovině roku 2014.⁵ Vzhledem k tomu, že při zápisu na seznam se posuzují právě zde uvedené definiční znaky, je vhodné alespoň stručně připomenout, o jaké znaky se jedná.

Co se týče samotného pojmu „výzkumná organizace“, tento již není v těchto předpisech používán a byl nahrazen pojmem „organizace pro výzkum a šíření znalostí“, nicméně první z nich je nadále uváděn v zákoně a rovněž se uplatňuje v běžné i pracovní řeči anebo dokumentech. I přesto, že zákon nadále obsahuje pojem používaný v předchozích předpisech veřejné podpory, tedy před rokem 2014, je tento stav zcela v pořádku, neboť zákon se konkrétně odkazuje na definici organizace pro výzkum a šíření znalostí uvedenou v článku 2 bod 83 nařízení o blokových výjimkách⁶. Výše uvedená novela zcela odstranila definici výzkumné organizace, což lze samozřejmě kvitovat, jelikož předchozí verze zákona způsobovala dublování s evropskou definicí. Dublování mezi předpisy obecně je vždy negativním jevem, přičemž před rokem 2014 bylo v zásadě ještě akceptovatelné, i když i tenkrát docházelo např. nepřesným překladem k nesrovnalostem a určitému rozcházení se obou verzí. Přijetím nových evropských předpisů⁷ v roce 2014 a schopností České republiky na ně reagovat až mnohem později se však rozdíly v národní a evropské definici zásadně prohloubily, a aby se mohl určitý subjekt v České republice považovat za výzkumnou organizaci, musel po dobu dvou let kombinovat obě definice a používat nejpřísnější variantu neboli jejich průnik. Odkaz, který tento nevhodný stav napravit, byl pak umístěn do definice smluvního výzkumu v § 2 písm. j) zákona obsahující právě pojem výzkumné organizace, která tak své vlastní písmeno v definičním paragrafu zákona vůbec nemá. Nejedná se však o první zmínku tohoto pojmu, když výzkumná organizace je již použita dříve v písm. d) příslušného ustanovení obsahujícího definici velké výzkumné infrastruktury, avšak toto lze považovat za drobnější legislativní pochybení technického rázu nemající nijaký nepříznivý dopad na celkový pozitivní efekt samotného odkazu.

Pojmové znaky jsou pak tři a jsou kumulativní, což znamená, že musí být naplněny všechny tři k tomu, aby bylo možno danou entitu za výzkumnou organizaci považovat. Výzkumnou organizací je pak jakákoliv entita,⁸

1. jejímž hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí,
2. která vede oddělené účetnictví o financování, nákladech a příjmech souvisejících s hospodářskou činností, pokud ta je přítomna,
3. a podniky, jež na ni mohou uplatňovat rozhodující vliv, například jako podílníci nebo členové, nemají přednostní přístup k výsledkům, jichž dosáhla.

Bod 1 je sám o sobě kumulativní k dalším dvěma, avšak uvnitř obsahuje alternativu, což je opak kumulace. Postačí tedy ke splnění první podmínky, aby výzkumná organizace prováděla pouze základní výzkum anebo aby jenom zajišťovala transfer znalostí. Co se týče dalších dvou podmínek, vlastně se ani nejedná o pojmové znaky, neboť při náhledu do definice v nařízení o blokových výjimkách je definiční část pouze první věta zahrnující bod 1 a další dva body jsou v samostatných větách, jež svou konstrukcí spíše ukládají další dvě povinnosti výzkumné organizaci. Legislativně technicky řečeno, pokud určitý

subjekt bude např. provádět aplikovaný výzkum a zároveň smluvní výzkum jako hospodářskou činnost a tyto dvě aktivity nebude účetně oddělovat, je přesnější tvrzení, že se o výzkumnou organizaci jedná, avšak tato neplní jí stanovenou povinnost, než že se o výzkumnou organizaci nejedná vůbec. Odborná praxe je ovšem jiná a obecně se uvádí všechny tři podmínky jako pojmové či definiční znaky⁹, a tudíž i v tomto článku s nimi bude takto pracováno, neboť z praktického hlediska na tomto až tak nezáleží, zvláště když ministerstvo při zápisu na seznam vyžaduje splnění všech tří kumulativně.

Podmínky pro naplnění definice výzkumné organizace jsou tedy tyto tři a žádné jiné a právě pouze tyto uvádí ministerstvo na svých stránkách¹⁰ v pokynech pro podání žádosti o zápis na seznam. Na druhou stranu RVVI na svém webu¹¹ uvádí celkem podmínek šest, což jsou nevhodně uvedené tři podmínky zkombinované s požadavky dle starých evropských předpisů (reinvestice zisku), požadavkem na právní subjektivitu (dnes již právní „osobnost“), a dokonce s povinností příjemce dle zákona (existence vnitřního předpisu).¹² K některým těmto aspektům se pak kriticky a správně staví článek JUDr. Zusky a Mgr. Klimana [2]. Oproti tomu právě přístup ministerstva je v tomto případě správný, když vyžaduje prakticky jen to, co vyžaduje definiční článek v nařízení o blokových výjimkách.

Autor článku se několikrát setkal i s domnělou tzv. „čtvrtou“ podmínkou pro naplnění definice, a to s povinností směřovat financování na neehospodářské aktivity. S tím pak souvisí i zavádějící závěr o tom, že v určitém projektu či při určité činnosti je daný subjekt výzkumnou organizací a jindy zase ne. Tomu ale tak není a lze to podpořit právě onou definicí, která nezmiňuje nic o směřování financí na aktivity, popř. jiný obdobný závěr, přičemž právě naopak s existencí hospodářských činností počítá. Ona „čtvrtá“ podmínka je zásadní nikoliv pro samotnou definici, ale pro určení toho, zda poskytnuté finance výzkumné organizaci představují veřejnou podporu či nikoliv, zjednodušeně řečeno společně s definičními znaky je určující pro možnost 100% financování. Na rozdíl od prvních tří je tak podmínkou dynamickou neboli je třeba ji posuzovat projekt od projektu. Pochopení rozdílů mezi definičními znaky a otázkou podporovaných aktivit je podstatné právě pro posuzování podmínek při zápisu na seznam výzkumných organizací, když první uvedené posuzuje ministerstvo a druhé pak jednotlivý poskytovatel např. při hodnocení návrhu projektu.

2. Význam a účel seznamu

Autor tohoto článku se podílel na aktivitách, které souvisely se změnou zákona, a účastnil se za tímto účelem řady pracovních a jiných setkání. Souhrnně lze konstatovat, že záměr týkající se zavedení tohoto institutu byl v zásadě brán s nelibostí, a to především ze strany dotčených úřadů, tedy ministerstva a Sekce místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace při Úřadu vlády České republiky. Jednalo se podle nich o další administrativu a zbytečný institut, přičemž každý poskytovatel tak jako tak musí posoudit všechny znaky individuálně a „nějaký“ seznam stejně nemůže měnit závěry vyplývající z definice výzkumné organizace uvedené v nadnárodním předpise. Postoj Úřadu vlády v tehdejší době, tj. do říjnových voleb 2017, lze demonstrovat například na té skutečnosti, že nově zpracovávaný návrh zákona o výzkumu a vývoji institut seznamu výzkumných organizací ani neobsahoval,¹³ tudíž je docela možné, že v budoucnu opět dojde k jeho zrušení. Obecně vzato, některé z těchto argumentů mohou mít samy o sobě oporu v logice, avšak, jak bude vysvětleno dále, vycházejí z ne-pochopení zamýšleného účelu samotného seznamu.

V České republice je poměrně vysoká pluralita poskytovatelů, kteří mohou přispívat na výzkum a vývoj, a kteří tedy v takovém případě mají povinnost posuzovat otázku možné přítomnosti veřejné podpory při financování výzkumných organizací. K tomu patří i povinnost prověřit charakter výzkumné organizace, pokud je jeho záměrem financování mimo režim veřejné podpory, a to společně s prověřením zamýšlených aktivit. Na základě kontrol u některých poskytovatelů je zřejmé, že Evropská komise se zajímá, jak jsou tyto podmínky poskytovateli zjišťovány, přičemž čestná prohlášení příjemců o statusu výzkumné organizace pravděpodobně dostačující nejsou. Jak již bylo uvedeno, „čtvrtá“ podmínka o povaze podporované aktivity musí být vždy prověřena konkrétním poskytovatelem, neboť se projekt od projektu může lišit. Nikoliv však první tři podmínky ohledně definičních znaků, které jsou v daném čase statické, a každý poskytovatel by měl učinit stejný závěr. Potom je možný buď přístup, kdy každý poskytovatel si vyžádá veškeré dokumenty prokazující status potenciálního příjemce, anebo to udělá za ně někdo jiný centrálně. A právě to je úkolem seznamu, tedy centrálně pro všechny poskytovatele vyřešit otázku statusu a zároveň splnit požadavek daný předpisy veřejné podpory o zákazu financování podniků, jako by šlo o výzkumné organizace.

Tedy primárním účelem seznamu je administrativně ulehčit jednak poskytovatelům od prověřování některých skutečností, které jsou pro všechny v daném čase společné, jednak také samotným příjemcům, kteří mají povinnost dokládat relevantní dokumenty pouze jednou a případně v budoucnu oznamovat jakékoliv změny s dopadem na samotný status. Samotné tvrzení „v daném čase“ je zpravidla myšleno jako roční období, neboť jak bude uvedeno dále, relevantními dokumenty prokazujícími status výzkumné organizace jsou zejména výroční zprávy a účetní dokumenty a tyto se zpracovávají nejčastěji jednou ročně, takže daný subjekt může zjistit změnu statusu až třeba po roce po jejich vypracování.

Pravidla veřejné podpory jednoznačně ukládají povinnosti členským státům, a nikoliv konkrétním poskytovatelům. Tvrzení o tom, že každý poskytovatel musí něco prověřit, potom nevychází z jejich znění, ale z vnitřních pravidel na národní úrovni. Neboli Evropskou komisí zajímá, jestli jsou evropská pravidla dodržována, nikoliv zda je členský stát dodrží formou centrálního zajištění nebo defragmentací na orgány veřejné moci. Je celkem pochopitelné, že první varianta je výhodnější z hlediska administrativního a zároveň eliminuje riziko možného posouzení jednoho subjektu se dvěma protichůdnými závěry od dvou různých poskytovatelů.

Význam v tomto smyslu potvrzuje i ministerstvo na svých stránkách věnujících se seznamu výzkumných organizací a obsahujících mimo jiné dokument s názvem „Význam zápisu v seznamu výzkumných organizací“. Tento nikterak dlouhý dokument obsahuje několik tvrzení podtrhujících výše uvedená tvrzení, tj. zápis na seznam je důkazem o tom, že správní orgán (ministerstvo) ověřil naplnění definičních znaků, což již nemusí (a neměly by) činit jiné orgány, a rovněž tak nemusí opakovaně dokazovat ani výzkumné organizace. Jedná se o tzv. pozitivní vymezení, avšak dokument obsahuje i vymezení negativní v červeném rámečku na závěr dokumentu.

Podle prvního z negativních vymezení ze zápisu nevyplývá, že pouze zde zapsané subjekty jsou výzkumnými organizacemi. To ani vyplývat nemůže, už jen na základě dříve uvedeného důvodu, podle kterého jsou definiční znaky pouze tři, přičemž žádný z nich není podmínkou zápisu do národního registru. Proto je zápis do seznamu založen na dobrovolnosti a výzkumná organizace splňuje svůj status bez ohledu na zápis, pokud jsou dodrženy všechny tři definiční znaky. Účelem seznamu je tedy nikoliv zakotvit, kdo výzkumnou organizací není, ale pouze kdo jí je.

Další tvrzení spočívají v nenárokovosti dotací neboli zápis na seznam neznamená automatické právo na podporu podle zákona ani podle výše uvedených předpisů upravujících veřejnou podporu. První uvedené nejspíše upravuje i nárok na tzv. institucionální podporu, jejíž poskytování je podle zákona podmíněno i dalšími předpoklady než pouhé splnění definičních podmínek. Druhé uvedené souvisí s tzv. „čtvrtou“ podmínkou, kdy subjekt zapsaný na seznamu nemá bez dalšího nárok na financování v režimu mimo veřejnou podporu, aniž by poskytovatel prověřil aktivitu, na kterou bude financování směřováno.

Doposud je v této části uváděno, že seznam slouží k administrativnímu ulehčení poskytovatelům dotací ve výzkumu a vývoji, avšak ministerstvo uvádí obecně orgány státní správy. Toto může být sice trochu nepřesné, když § 37 zákona počítá i s územními samosprávnými celky v roli poskytovatelů, na druhou stranu lze do tohoto okruhu zahrnout i finanční úřady. V pracovních skupinách k novele bylo rovněž navrženo, že ze systému spočívajícího v centrálním posuzování může těžit i finanční správa, a při současně úpravě ani není důvod, aby tomu bylo jinak. V zákoně o daních z příjmů jsou totiž uvedeny mimo jiné výdaje na služby pořízené od výzkumné organizace jako odečitatelné položky ze základu daně,¹⁴ tudíž správci daní mohou mít při posuzování legality postupu poplatníků snazší administrativu spočívající v prostém náhledu do tohoto seznamu. Samozřejmě na druhé straně seznam může sloužit i pro poplatníky, kteří si při nákupu výzkumných služeb jednoduše mohou ověřit, že je pořizují právě od zapsané výzkumné organizace.

Jiný účel seznamu je stanoven v prováděcím nařízení k novele¹⁵ a jedná se o povinnost vykazování příjmů z transferu znalostí a jeho způsobu. O tomto nařízení bude pojednáno dále.

Samotný zákon nakonec sám přiznává správní význam tomuto seznamu, pokud uvádí, že se jedná o informační systém veřejné správy,¹⁶ což má praktický dopad v odlehčení příjemcům a v efektivitě státní správy, podle níž si příslušné orgány řadu informací mohou samy dohledat. Toto bylo zmíněno v úvodu článku a relevantní ustanovení § 18 zákona se po jeho novele významně opírá o informační systémy, jak už o do té doby dobře známé (živnostenský či obchodní rejstřík), tak právě o nově zavedený seznam výzkumných organizací. Paradoxně jej proto poskytovatel může a měl by využít, i když v konkrétním návrhu projektu daný subjekt žádá o financování hospodářské činnosti, vystupuje tedy v roli podniku a náhled na seznam nemusí být relevantní, avšak pokud jsou relevantní jemu potřebné informace uvedeny ve sbírce listin, je možné je přesto využít.

3. Srovnání se seznamem RVVI

Zajisté se nabízí otázka, proč se zavádí další seznam, když už jiný, velmi podobný vede RVVI. Oba seznamy mají atributy společné, ale i rozdílné, a právě v těchto rozdílech je možné spatřovat převahu ve prospěch seznamu ministerstva z hlediska jeho důležitosti. Seznam RVVI je stále dostupný na webových stránkách¹⁷ a v současnosti je v něm uvedeno 267 subjektů. Nabízí se potom otázka, kolik z nich si žádost o zápis na nový seznam vedený ministerstvem podá a kolik jich bude přijato. Předpoklad je kolem 200 žádostí [3] a ke dni 14. 12. 2017 jich bylo na seznamu ministerstva již 112. Tak jako tak se jedná o poměrně vysoký počet výzkumných organizací v rámci České republiky a až další praxe ukáže, nakolik je posuzování definičních znaků ze strany ministerstva přísnější oproti posuzování RVVI. Na základě praxe autora, který rovněž podával žádost za svou organiza-

ci, je zřejmé, že zaměstnanci ministerstva přidělení na tuto agendu zasláné dokumenty skutečně pročítají a doptávají se na nesrovnalosti (čímž se zde netvrdí, že RVVI neprováděla rovněž důslednou kontrolu). Na druhou stranu i na seznamu ministerstva se již objevilo několik obchodních společností podle právní formy, jejichž povaha coby výzkumných organizací je přinejmenším diskutabilní i přes znění definice, podle které mohou být výzkumnou organizací jakékoliv entity neohledně na právní formu. Až tedy odezní počáteční nárazová vlna žádostí o zápis na nový seznam a počet zapsaných bude v podstatě konečný, teprve se ukáže, jak ve skutečnosti byl filtr rozdílný oproti činnosti RVVI.

Rozdílem mezi seznamy je samotná legitimita. Zatímco seznam vedený ministerstvem má zákonné zmocnění přímo v novém § 33 a 33a zákona, u RVVI tato činnost uvedena není¹⁸ a nebyla uvedena ani před novelou. Celková povaha původního seznamu je tak právně vágní a nezakotvená a s tímto jsou pak spojena i samotná prohlášení uvedená na webových stránkách, podle nichž seznam není závazným, ale pouze doporučujícím stanoviskem. Mnoho subjektů sice vyvinulo snahu se zde zapsat, avšak jejich snaha jim ve skutečnosti přinesla pouze uvedení na právně irelevantním seznamu. Oproti takovému právnímu dopadu však nelze opomíjet jeho prestižní význam a fakt, že pro subjekty působící ve vědecké obci má smysl být zde uveden na základě jiných než právních důvodů.

Jedná se proto o základní rozdíl mezi oběma seznamy, kdy ten vedený ministerstvem už určitou právní relevanci má, a to takovou, jak byla uvedena výše. Doprovodné dokumenty již nemohou obsahovat formulace typu „které by mohly“, ale které skutečně splňují definici výzkumné organizace, neboť povaha informačního systému veřejné správy dává, resp. by měla dávat jeho uživatelům jistotu, že na něm uvedené informace jsou správné (tj. důvěra ve správní zápis). Pokud je tedy subjekt uveden na seznamu RVVI, neznamená to, že se jedná o výzkumnou organizaci a RVVI za zápis prakticky nenese odpovědnost. Je-li ovšem zapsaný na seznamu ministerstva, to odpovídá za jeho správnost, ledaže zapsaný poskytl mylné informace, a garantuje, že se opravdu jedná o výzkumnou organizaci a uživatel (poskytovatel či finanční úřad) již toto nepřezkoumává.

Dalším rozdílem je povaha zapisovaných subjektů podle právní formy. RVVI neposuzovala splnění definičních znaků (a dalších) u veřejných výzkumných institucí¹⁹ a veřejných a státních vysokých škol,²⁰ neboť měla za to, že tyto splňují uvedené podmínky automaticky na základě zákonného zřízení. Na seznam ministerstva ale musí podat žádost všichni bez rozdílu, což je pochopitelné. Tyto vytipované právní formy sice mají velmi blízko k realizaci výzkumu, avšak není bezpodmínečné, aby na základě svých zřizovacích zákonů splňovaly zároveň definiční znaky výzkumné organizace. Problém by mohl vzniknout např. dáváním rovnítka mezi hlavní a doplňkovou činností a hospodářskou a nehmotnou [4].

Pro účely porovnání obou seznamů jsou tyto rozdíly nejdůležitější, i když jich je možné nalézt více. Ministerstvo např. posuzuje pouze tři definiční znaky a RVVI oproti tomu posuzuje znaků šest. Ve druhém případě je spíše namístě minulý čas, jelikož další žádosti o zápis na seznam RVVI jsou v budoucnu nepravděpodobné, a to právě z důvodu seznamu nového. Řízení o zápis ministerstvem je formalizované a řídí se správním řádem,²¹ což při zápisu na seznam RVVI takto není. Nově má tak žadatel k dispozici např. procesní prostředky, které mu správní řád poskytuje. RVVI si samo stanoví lhůty k vyřízení žádosti v Postupu při posuzování výzkumných organizací,²² avšak ministerstvo nemá zákonnou lhůtu, ani si ji nestanoví v obdobném výkladovém dokumentu.

4. Legislativní zakotvení seznamu

Seznam výzkumných organizací je veden na základě zákonného zmocnění, jak již bylo ostatně uvedeno, a je k němu vydáno doprovodné nařízení vlády.²³ Relevantními ustanoveními jsou § 33 a § 33a zákona, i když je uveden ještě v § 18 týkajícím se prokazování způsobilosti uchazečů o podporu (srov. výše k výkladu o informačních systémech státní správy). Samotná úprava v zákoně a potažmo v nařízení však vykazuje zásadní legislativní nedostatky a prakticky nelze nyní odhadovat, jestli v konečném důsledku budou mít konkrétní dopad na samotný seznam a na subjekty v něm zapsané.

Samotná dvě ustanovení v zákoně v zásadě problematická nejsou, až na drobnosti uvedené níže. Odstavec druhý § 33, který upřesňuje působnost ministerstva stanovenou v § 7 kompetenčního zákona,²⁴ byl novelou rozšířen o nové písm. e) pověřující ministerstvo vedením seznamu výzkumných organizací. Zde je pak uveden odkaz na zcela nové ustanovení § 33a ustanovující samotný seznam. Obsahuje následující skutečnosti včetně práv a povinností členěné podle odstavců:

1. První odstavec zakládá primární a důležitou správněprávní povahu seznamu, podle které se jedná o informační systém veřejné správy, jehož výhody již byly uvedeny dříve.
2. Ve druhém odstavci se uvádí povaha zapisované organizace, která musí splnit dvě podmínky, aby byla zapsána, a to podat žádost a prokázat naplnění definičních znaků výzkumné organizace dle evropských předpisů. Zajímavostí je, že zákon zde neuvádí „subjekt“ či „právní osoba“, což ostatně nečiní ani v pojmech v § 2, tudíž zákon nijak nedovozuje podmínku právní osobnosti u výzkumné organizace. Uvádí právě samotný pojem „organizace“, který nemá sám o sobě právní relevanci, není tedy spojován s právní osobností, a tudíž nelze vyloučit, že odpovídá právě smyslu „entity“, jak je uvedena v evropských předpisech. Toto je z hlediska chápání v České republice pozitivní přístup zákonodárce a v budoucnu by mohlo být argumentačně vyvráceno zažitě dogma o podmínce právní osobnosti (dříve právní subjektivity). Zapsány na seznamu tak mohou teoreticky být nikoliv obchodní společnosti jako takové, když otázka splnění podmínek u takové právní formy jako celku je diskutabilní, ale pouze jejich určitá pracoviště, která opravdu výzkumnými organizacemi mohou být.
3. Následující odstavec obsahuje výčet zapisovaných skutečností, který je jako takový poměrně běžný i u jiných systémů (název, sídlo, IČ, okamžiky zápisu a změn) a konkrétně obsahuje další skutečnosti vážící se k výzkumné organizaci. Žadatelé by měli počítat s tím, že veškeré dokumenty zaslané na podporu jejich tvrzení o splnění definičních znaků budou zveřejněny ve sbírce listin (tj. příslušné části seznamu) s dálkovým přístupem. Výjimky zveřejnění obsahuje až odst. 6 a jedná se pouze o rodná čísla. Zákon výslovně nestanoví, spíše to lze jednoduše dovodit z kontextu, že se zveřejní údaje pouze úspěšných uchazečů, a nikoliv zamítnutých.
4. Čtvrtý odstavec by se na jednu stranu mohl zdát zbytečný. Uvádí totiž, že žádosti o zápis, změny či výmaz podává statutární orgán uchazeče, což je na jednu stranu logické, protože kdo jiný než právě statutární orgán jedná navenek právní osoby. Pokud ale argumentačně připustíme závěry, podle nichž není nutná právní osobnost, může být toto zákonné znění opodstatněné. Odstraňuje tudíž pochybnosti o tom, že žádost nepodává nějaký zástupce výzkum-

né organizace, která by byla pouze organizační jednotkou, ale vždy a pouze statutární orgán právní osoby, jíž je výzkumná organizace součástí, tak jak je to právně správné. Lze se jen dohadovat, zda toto byl úmysl zákonodárce, nicméně takové závěry učiněné ze současného znění je možno považovat za opodstatněné.

5. Podle pátého odstavce je zapotřebí doložit dokumenty prokazující tvrzení žadatele o zápis, tudíž nestačí pouze čestné prohlášení, ovšem s výjimkou definičního znaku o zákazu přednostního přístupu. Žadatel by měl doložit vše, co má k dispozici, aby maximálně podpořil svou argumentaci, stále však musí mít na paměti, že to, co dodá, bude ministerstvem zveřejněno.
6. Sedmý odstavec podtrhuje důležitost samotného řízení a formalizuje jej pomocí správního řádu. Jedná se jak o řízení o zápis, tak i o změny a výmaz ze seznamu.
7. Další odstavec zakotvuje rozhodovací pravomoci ministerstva při řízeních. Tato tři řízení pak rozlišuje z hlediska zásad dispozitivity a oficiality. Zásada dispozitivní se uplatní pro všechna tři řízení, tj. vyvolání procesu, na jehož konci rozhoduje ministerstvo, je založeno na iniciativě žadatele. Pouze však řízení o změně a řízení o výmazu může být založeno na zásadě oficiality, podle níž ministerstvo může zahájit některé z nich na základě vlastního podnětu. Typicky tak bude činit, pojme-li podezření, že již zapsané údaje jsou nesprávné. Zahájení takového řízení z vlastního podnětu tak nejčastěji začne výzvou k vysvětlení či doplnění zaslanou zapsanému subjektu. Slovo „může“ není v daném kontextu úplně vhodné, neboť by tak ministerstvo mělo činit vždy z úřední povinnosti, pokud takové podezření pojme. Stejně tak by ministerstvo nemělo zahajovat řízení z vlastního podnětu, pokud podezření nevznikne, takže manévrovací prostor zde vlastně ani není.
8. Předposlední odstavec ukládá zapsaným osobám hlásit jakékoliv změny, a to buď změny zapsaných skutečností (např. i změna sídla), anebo rozhodné změny pro zápis, což jsou spíše změny věcné týkající se samotných definičních znaků. Ze sbírky listin se musí označovat pouze změny zakládací listiny, a nikoliv ostatních dokumentů, které se v budoucnu ani nemění, ale jsou vydávány opakovaně (např. výroční zprávy, výkazy zisků a ztrát apod.). Tyto dokumenty by se dokládaly znovu pouze, pokud by z nich nově vyplývala ztráta některého definičního znaku nebo jeho změna.²⁵ Lhůta k oznámení je pouhých 7 dní ode dne, kdy se organizace o takové změně dozví, a jako taková je z praktického hlediska poměrně problematická. V prvé řadě kopíruje stejné lhůty určené pro příjemce (§ 9 zákona) nebo pro uchazeče o podporu (§ 18 zákona) k obdobné povinnosti hlášení změn. Zákonodárce však opomněl do § 33a stanovit, zda se jedná o dni pracovní či kalendářní. Analogicky s § 9 a § 18 zákona se bude jednat s nejvyšší pravděpodobností o dni kalendářní. Dále veškeré uvedené lhůty jsou subjektivní („poté, co se dozví“), nicméně u řady změn je možné tuto lhůtu brát i jako objektivní (od rozhodné skutečnosti), neboť řada změn je z vůle povinného subjektu zamýšlena dopředu a on se tak prakticky dozví ihned, když taková změna nastane, protože ji sám vyvolal. Kupříkladu se jedná o přeměny (typicky fúze, rozdělení apod.), změny adresy sídla, změna názvu či firmy, zakládací listiny, vstup do likvidace apod., a rozhodným okamžikem pro začátek počítání sedmidenní lhůty tak může být např. zápis do obchodního rejstříku. V kontextu prvního definičního znaku může být typickou změnou realizace další kate-

gorie výzkumu, která by se měla počítat ode dne změny základního vnitřního dokumentu, pokud ten uvádí takové činnosti. Pokud takový dokument není natolik detailní a výzkumná organizace prokázala konkrétní kategorii výzkumu či existenci transferu znalostí např. ve výroční zprávě, v takovém případě se zpravidla dozví o realizaci nové kategorie dříve, než bude vydána další výroční zpráva. V tom případě musí předložit jiný dokument, např. zápis s usnesením, že se bude nově výzkumná organizace věnovat i této oblasti, popř. rozhodnutí poskytovatele o poskytnutí podpory právě na tuto kategorii apod.²⁶

Samotný poslední odstavec § 33a zákona si zaslouží zvláštní pozornost, neboť z něj vyplývají legislativně technické problémy uvedené výše. Jedná se o zmocňující ustanovení k vydání prováděcího právního předpisu, přičemž zákon takovýto ustanovení obsahuje více.²⁷ Zákon ale v tomto případě neuvádí, o jaký prováděcí předpis se má jednat, tedy zda se má vydat vyhláška či nařízení vlády. § 39 je souhrnným zmocňujícím ustanovením ukládajícím vládě vydat nařízení, avšak v uvedeném výčtu se § 33a odst. nenachází.²⁸ Nařízení vlády vydané k seznamu výzkumných organizací je vydáno na základě nejasného zmocnění v zákoně a bylo by na hlubší rozbor legislativních pravidel vlády, jestli je takový předpis vydaný správně a může být takto platný.²⁹

Pokud lze nějakým způsobem pomocí legislativních pravidel vlády legalizovat samotnou existenci nařízení, což je přinejmenším sporné, zajímavý je také jeho samotný obsah. Zákonné zmocnění v odst. 10 je následujícího rozsahu:

1. kritéria splnění podmínek pro zápis výzkumné organizace do seznamu,
2. způsob jejich posuzování,
3. podmínky pro změny v zápisu a výmaz ze zápisu,
4. obsah sbírky listin
5. a způsob vykazování příjmů z transferu znalostí výzkumných organizací zapsaných v seznamu, prováděného pro účely tohoto zákona.

Nařízení vlády o sbírce listin seznamu výzkumných organizací a způsobu vykazování příjmů z transferu znalostí ale obsahuje pouze to, co již vyplývá ze samotného názvu. První tři body v něm vůbec nejsou řešeny, o čemž není možné učinit jiný závěr, než že je vydáno v rozporu se zákonným zmocněním. Co se týče obsahu sbírky listin, nařízení stanoví jen povinnost ukládat do ní doklady potřebné k prokázání definičních znaků, což je vlastně opsáno jinými slovy ze zákona, přičemž se ukládají originální dokumenty a za určitých podmínek jejich překlady. Konečně ani transfer znalostí není nijak výrazněji rozveden, ale nařízení obsahuje alespoň do určité míry návodnou přílohu, která se takto vyplněná odesílá ministerstvu do 30. června následujícího kalendářního roku.

Jaké jsou praktické dopady na samotné výzkumné organizace, není jednoduché nyní odhadnout. Ministerstvo postupuje při posuzování při řízeních o zápisech, změnách i výmazech na základě neexistujícího právního zakotvení, které v rozporu se zákonem nebylo zajištěno. Toto pochybení by se pak přičítalo Legislativní radě vlády, jejímž úkolem je právě zajistit obdobné technické parametry právních předpisů, a potažmo vládě, která takto vadný předpis vydala. To ale nic nemění na tom, že v krajním případě může dojít až k situaci, kdy neúspěšný žadatel o zápis se bude v souladu se správními zásadami (např. transparentnost, předvídatelnost) dožadovat vysvětlení, jak a podle čeho bylo s jeho žádostí naloženo, a tím může celý institut z procesního

hlediska zpochybnit. Bylo by vhodné, aby ministerstvo stanovilo první tři body alespoň v neformálním dokumentu podobného typu jako u RVVI, aby dodržení správních zásad více posílilo.

5. Postup při zápisu

Ministerstvo na svých stránkách³⁰ na druhou stranu určité podstatné informace uvádí. Z hlediska posílení zejména zásady předvídatelnosti jsou nejdůležitější uvedené Informace k řízení o zápisu do seznamu výzkumných organizací a také ukázky účetních dokumentů. Sice se zde v zásadě opakuje to, co uvádí zákon, a rozebírají se definiční znaky, ale alespoň jsou uvedeny názorné příklady některých dokumentů, které má uchazeč podat, a k jakému znaku se vztahují. Uchazeč tak může očekávat, že pokud všechny tyto dokumenty doručí a jejich obsahová stránka podpoří jeho tvrzení o splnění definičních znaků, jeho žádosti bude vyhověno. Především však v každém případě bude rozhodnutí ministerstva řádně odůvodněno.³¹ Kritéria splnění podmínek by se zde dala dohledat, nikoliv však způsob jejich posuzování. Určitý náznak je na konci Informací v bodě IV, každopádně tuto část by ministerstvo mělo rozšířit, jinak se vystavuje významnému riziku uvedenému v předchozí kapitole.

Informace k řízení o zápisu do seznamu výzkumných organizací potom vyžadují:

1. zakladatelské dokumenty, tj. říšovací listiny, zakladatelské smlouvy, stanovy apod. a také zprávy o činnostech za poslední tři kalendářní roky (pro podporu prvního definičního znaku v podobě činností),
2. dále dokumenty finanční, jako jsou účetní rozvahy, výkazy zisků a ztrát anebo účetní závěrky (pro podporu druhého definičního znaku v podobě účetního oddělení činností),
3. vnitřní předpis pro nakládání s výsledky (pro podporu prvního i třetího definičního znaku v podobě zákazu přednostního přístupu)
4. a čestné prohlášení ohledně zákazu přednostního přístupu.

Toto je minimum dokumentů, které musí být předloženy, až na určité výjimky. Není zapotřebí předkládat dokumenty podle bodu 1, které jsou již v jiném rejstříku (typicky listiny uložené ve sbírce listin obchodního rejstříku), a žadatel uvede jen odkaz. Jmenovitě nemusí zasílat některé dokumenty státní a veřejné vysoké školy. Pokud žadatel nevykonává žádné hospodářské činnosti, nemusí předkládat finanční dokumenty, což opět uvede v žádosti. Vnitřní předpis musí být předložen vždy, takže lze doporučit, aby si jej žadatel závčasou vytvořil, pokud jej nemá. Ohledně zpráv o činnostech může vzniknout problém, a to především u subjektů, které nemají tak dlouhou historii. Zákon ani ministerský postup neuvádějí, jak mají postupovat, nicméně nově vzniklé subjekty nemají jinou možnost, než svou žádost podpořit pouze dokumenty dostupnými (např. ony zakladatelské), popř. zpracovat plán prací na příští období.³²

Hlavním dokumentem neboli samotnou žádostí je Žádost o zápis do SVO představována dokumentem v Excelu, který žadatel vyplní. Zde se uvedou veškeré názvy zasílaných dokumentů (podle klíče v příložených pokynech k vyplnění), případné výjimky, pokud se dokument nezasílá, a další údaje. Žadatel vyplní mimo jiné i povahu činnosti s tím, že může vyplnit vše anebo jen jednu z nich, neboť první definiční znak se skládá z několika alternativ a stačí splnit pouze jednu. Zaškrtnuté údaje by měly odpovídat tomu, co je uvedeno v obsahu zaslaných dokumentů, a pokud je tomu jinak, ministerstvo dožádá vysvětlení anebo vybídne žadatele, aby formulář upravil a zaslal znovu.

Tato část byla stručně věnována postupu při zápisu a informace, které ministerstvo poskytuje, byť jsou nedostatečné, jsou alespoň přehledné a pro žadatele jednoduše pochopitelné. Zápisem však informační web ministerstva končí a zcela opomíjí změny v zápisu a výmazy. Tyto aspekty jsou rovněž vyžadovány po prováděcím právním předpisu, který je neobsahuje, a stejně jako způsob posuzování došlých dokumentů ministerstvem, i toto by mělo být napraveno alespoň na uvedeném webu. Mohla by stačit minimální varianta, podle níž by ministerstvo uvedlo pár vět o tom, že postup při zápisu a výmazu se uplatní obdobně, a zároveň by upravilo technicky žádost v Excelu (např. pomocí rozvíracího seznamu a rozbalování podle výběru varianty žádosti).

6. Přístup poskytovatelů k seznamu

Poskytovatelé by v prvé řadě měli seznam využívat za účelem prověření statusu výzkumné organizace u příjemců, kteří od nich požadují podporu přípustnou dle evropských předpisů pro výzkumnou organizaci. Za správnost seznamu odpovídá ministerstvo jako jeho správce, a tudíž odpovědnost členského státu za posouzení definičních znaků centrálně přebírá na sebe. Poskytovatelé by neměli proto vyžadovat žádné dokumenty po příjemcích s tímto související, protože by tak na ně uvalili nepřiměřenou administrativu, a příjemci mají právo takové dokumenty odmítnout poskytnout s odkazem právě na zápis v seznamu, kvůli kterému je již jednou státní správě doručili.

Správně formulovaný požadavek v zadávací dokumentaci by pak měl znít nějak takto: „Uchazeč, který žádá o podporu příslušnou pro výzkumnou organizaci, neprokazuje nijak splnění jejích definičních znaků poskytovateli v případě, že je uveden v seznamu výzkumných organizací vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Pokud na tomto seznamu uveden není, prokáže splnění definičních znaků obdobně, tak jak to vyžaduje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, zejména zasláním dokumentů uvedených na jeho stránkách.“

Druhá část o výzkumných organizacích nezapsaných na seznamu samozřejmě představuje pro poskytovatele vysokou zátěž, je však riziko s ohledem na možnou kontrolu Evropské komise nadále řešit danou situaci čestnými prohlášeními. Poskytovatel si může ulehčit práci a podmínit poskytnutí podpory mimo režim veřejné podpory výhradně uvedením v seznamu, což z pohledu práva veřejné podpory samozřejmě může, ale teoreticky tak vyvolá spor spíše na politické úrovni u některých typických a významných výzkumných organizací, které se z určitého důvodu zdráhají na seznam nechat zapsat, a budou takovým opatřením poskytovatele zcela od podpory v dané výzvě odstaveny.

Závěr

Seznam výzkumných organizací je v plném provozu již sedmým měsícem a počet zapsaných subjektů jednoznačně potvrzuje zájem o jeho využití. Bylo by krajně nesystémové jej opět zrušit během vydávání nového zákona o výzkumu a vývoji a uvrhnout tak české výzkumné organizace pod opakovaně posuzování jednotlivými poskytovateli. Pokud si na něj poskytovatelé zvyknou a budou jej plně využívat, bude to významný posun směrem k unifikaci pravidel poskytování podpory ve výzkumu a vývoji, která je vědeckou obcí požadována z důvodů často rozdílných pravidel jednotlivých poskytovatelů.

Nedostatky spočívající v nesprávné legislativní úpravě je možné zhojit především novým nařízením vlády v takovém rozsahu, jak požaduje zákon, anebo alespoň provizorně úpravou procesních postupů na webu ministerstva. Nemusí tak nezbytně dojít k ohrožení samotné existence seznamu pouze z důvodu chybného legislativního procesu.

Závěrem lze konstatovat, že seznam je vhodným opatřením, které sice zdaleka nevyřeší veškeré otázky týkající se veřejné podpory ohledně financování výzkumných organizací, nicméně alespoň trochu sníží administrativní zátěž státní správě (popř. samosprávě), uchazečům o podporu a rovněž plátcům daně v případech daňových odpočtů na služby ve výzkumu a vývoji. Nejdůležitější vlastností z tohoto hlediska je jeho formalizování pomocí správního řádu vedoucí k jeho určité právní závaznosti. Tímto se nový seznam odlišuje od dosavadního seznamu RVVI, který sice není formálně ukončen, avšak jeho další rozšiřování je nadále zbytečné.

Odkazy

- [1] KOBERT, Martin: Změny v právní úpravě výzkumných organizací v souvislosti s novými evropskými předpisy. Analýzy a trendy výzkumu, technologií a inovací ERGO. 2015, roč. 10, č. 2–3, s. 30–35. ISSN 1802-2006.
- [2] ZUSKA, Karel; KLIMAN, Matej: Postup při posuzování výzkumných organizací vyvolává řadu otázek k diskusi [online]. Praha, 2014. <http://holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/285>
- [3] KLIMAN, Matej: Nejvyšší čas začít s přípravou na zápis na seznam výzkumných organizací [online]. Praha, 2017. <https://vedavyzkum.cz/legislativa-a-pravo/legislativa-a-pravo/nejvyssi-cas-zacit-s-pripravou-na-zapis-na-seznam-vyzkumnych-organizaci>
- [4] KLIMAN, Matej: 7 bludů na téma hospodářských a nehošpodářských činností výzkumných organizací [online]. Praha, 2017. Blud 1. <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/393>

¹ <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=53306&nr=130~2F2002&rpp=15#local-content>

² <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=86661&nr=194~2F2016&rpp=15#local-content>

³ Článek 107 Konsolidovaného znění Smlouvy o fungování Evropské unie 2012/C 326/01. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C:2012:326:TOC>

⁴ Obrat „seznam RVVI“ je používán pro zjednodušení, správně však seznam vede Úřad vlády – sekce místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace a Rada pro Výzkum vývoj a inovace seznam schvaluje.

⁵ Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, Úřední věstník Evropské unie ze dne 27. 06. 2014, 2014/C 198/01. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52014XC0627(01)) a Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108

Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, uveřejněno v č. 187/2014, Úřední věstník L na straně 1. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32014R0651>

⁶ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, uveřejněno v č. 187/2014, Úřední věstník L na straně 1. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32014R0651>

⁷ Mimo uvedené nařízení o blokových výjimkách je stejná definice uvedena i v Rámci pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací.

⁸ Zde autor záměrně používá pojem entita z důvodu nesprávného přeložení „entity“ z anglické verze jako „subjekt“ do české verze, která potencionální okruh výzkumných organizací v konečném důsledku zužuje. Pro zjednodušení orientace v tomto článku se však pouze pro jeho účely bude jednat o synonyma.

- ⁹ Srov. např. dokument „Informace k řízení o zápisu do seznamu výzkumných organizací“ na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/seznam-vyzkumnych-organizaci>
- ¹⁰ <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/seznam-vyzkumnych-organizaci>
- ¹¹ Srov. Postup při posuzování výzkumných organizací schválený na 298. Zasedání RVVI dne 31. října 2014 na <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=560752>
- ¹² Srov. § 16 odst. 3 zákona.
- ¹³ Obsahoval pouze „Seznam hostitelských výzkumných organizací“ schválených pro přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí. Stávající seznam se zde navrhuje zrušit a ukončit dosavadní řízení.
- ¹⁴ Srov. § 34b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40374&nr=586~2F1992&rpp=15#local-content>
- ¹⁵ Nařízení vlády č. 160/2017 Sb., o sbírce listin seznamu výzkumných organizací a způsobu vykazování příjmů z transferu znalostí na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=88482&nr=160~2F2017&rpp=15#local-content>
- ¹⁶ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49763&nr=365~2F2000&rpp=15#local-content>
- ¹⁷ <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=560752>
- ¹⁸ Srov. ustanovující ustanovení § 35 zákona.
- ¹⁹ Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=60379&nr=3412F2005&rpp=15#local-content>
- ²⁰ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=46613&nr=111~2F1998&rpp=15#local-content>
- ²¹ Jedná se o zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, i když zákon se stále odkazuje na již téměř 14 let neúčinný zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), avšak na jiných místech a nikoliv právě v § 33a. <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58370&nr=500~2F2004&rpp=15#local-content>
- ²² Srov. článek 3. Způsob posuzování odst. 2 dokumentu Postup při posuzování výzkumných organizací schválený na 298. Zasedání RVVI dne 31. října 2014 na <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=560752>
- ²³ Nařízení vlády č. 160/2017 Sb., o sbírce listin seznamu výzkumných organizací a způsobu vykazování příjmů z transferu znalostí na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=88482&nr=160~2F2017&rpp=15#local-content>
- ²⁴ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=31338&nr=2~2F1969&rpp=15#local-content>
- ²⁵ Změnu si lze představit u definičního znaku realizace výzkumu, kdy uchazeč nejprve uvedl a doložil, že provádí pouze základní výzkum, později však identifikuje i činnost v podobě aplikovaného výzkumu.
- ²⁶ Rozhodnutí poskytovatele jako důkazní prostředek pro změnu zápisu je však třeba brát s určitou rezervou, jelikož zatím nelze předjímat rozhodování poskytovatelů v případech, kdy uchazeč o podporu bude žádat např. o financování projektu aplikovaného výzkumu, jehož kategorie však v seznamu činností výzkumných organizací nebude uvedena. Jinými slovy je teoreticky možné, že poskytovatel podporu odmítne poskytnout právě z toho důvodu, že uchazeč podle seznamu takovou činnost vůbec neprovádí.
- ²⁷ Především se jedná o zmocnění k vydání nařízení vlády ve věcech informačního systému výzkumu, vývoje a inovací, konkrétně k nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=69642nr=397~2F2009&rpp=15#local-content>
- ²⁸ K zákonu existuje ještě jedno nařízení vlády č. 71/2013 Sb., o podmínkách pro ocenění výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, jehož zmocnění zde opět chybí. U tohoto předpisu se jedná o zmocnění na základě § 3 odst. 3 písm. e) zákona, kde je však alespoň uvedeno, že toto provede vláda. <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=79655&nr=71~2F2013&rpp=15#local-content>
- ²⁹ Usnesení vlády dostupné na <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/> stanoví v článku 49 podmínky pro zákonné zmocnění k vydání prováděcího předpisu. Vyhláška se vydává potom, pokud se prováděcí předpis týká jednoho nebo dvou orgánů. V daném případě se týká pouze ministerstva, takže namísto by měla být spíše vyhláška. Nařízení vlády se použije ale i v těchto případech, pokud jde o naléhavý obecný zájem. Je možné, že této možnosti bylo využito, i když si lze těžko představit u tohoto naléhavý obecný zájem. Další možností je vydání nařízení na základě článku 39 odst. 7, podle kterého se vyhláška vydává pouze na základě výslovného zákonného zmocnění.
- ³⁰ <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/seznam-vyzkumnych-organizaci>
- ³¹ Srov. § 67 správního řádu.
- ³² Obdobný problém nově vzniklých subjektů vzniká také u zjišťování velikosti podniku a jeho řešení by bylo možné do jisté míry analogicky použít i zde. Nachází se v článku 4 přílohy č. 1 nařízení o blokových výjimkách a zní: „V případě nově založených podniků, jež dosud nemohou předložit schválenou účetní závěrku, jsou údaje použité při výpočtu odvozeny z odhadů učiněných v dobré víře v průběhu účetního období.“ Jedná se sice o odhad zaměstnanců jako jednoho z kritérií velikosti, na druhou stranu odhad učiněný na základě dobré víry by mohl být použitelný.